

PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cofnodion cyfarfod o bell a gynhaliwyd ar 1 Gorffennaf, 2024.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd Dr. I.J. Johnson (Cadeirydd); Y Cynghorydd N.C. Thomas (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr G. Bruce, G.D.D. Carroll, E. Goodjohn, S.M. Hanks, S.D. Perkes a J. Protheroe.

172 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

173 YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cynghorydd H.C. Hamilton.

174 COFNODION –

PENDERFYNWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 27 Tachwedd, 2023 fel cofnod cywir.

Er gwybodaeth i'r Aelodau, wrth dynnu sylw at y cofnod yn ymwneud ag argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol, dywedodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd wrth y Pwyllgor fod angen anfon rhestr o daliadau cydnabyddiaeth yr Aelodau ar gyfer 2024/25 ymlaen i'r cyfarfod. IRPW a'i lanlwytho i wefan y Cyngor erbyn 31 Gorffennaf, 2024.

175 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

176 "ARFAU CRAFFU EFFEITHIOL" GWEITHDY(IAU) AELODAU ETHOLEDIG (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Pwyllgorau Craffu a gynhaliwyd ar 28 Mai 2024 fel y nodwyd yn yr agenda. Rhoddodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd wrth gyflwyno'r

adroddiad y wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd hyd yma a'r adborth a gafwyd yn dilyn y sesiynau gweithdy a gynhaliwyd ym mis Mawrth 2024 sef un o'r 13 o egwyddorion y cytunwyd i'w datblygu o ran yr Offer ar gyfer Craffu Effeithiol.

Nododd Atodiad A yr adroddiad ganlyniadau'r adborth a gafwyd a oedd wedi bod yn hynod gadarnhaol gyda'r Aelodau yn nodi bod y gweithdy'n dda iawn, ei fod wedi'i redeg yn dda, yn ddefnyddiol iawn, yn ddiddorol iawn a'i fod wedi cyflawni ei holl amcanion.

Ar ôl ystyried yr adroddiad yng nghyfarfod y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Pwyllgorau Craffu a'r argymhelliad bod digwyddiad o'r fath yn cael ei ystyried yn orfodol o fewn Rhaglen Sefydlu Aelodau 2027 yn dilyn yr etholiadau Llywodraeth Leol nesaf, argymhellwyd y canfyddiadau i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd i'w hystyried.

Dywedodd nifer o Aelodau ar y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a oedd wedi mynychu'r gweithdai eu bod o'r farn bod y sesiynau wedi bod yn hynod o werth chweil.

Dywedodd y Cynghorydd Carroll y dylai'r gweithdai fod yn ddewisol gan nodi bod y Rhaglen Sefydlu Aelodau flaenorol yn 2022 wedi bod yn llethol, yn enwedig i Aelodau newydd, ac awgrymodd y dylid ystyried gwahanol ddulliau sefydlu ar gyfer 2027.

Nododd y Cadeirydd ei bod yn siŵr y byddai sesiynau Sefydlu Aelodau yn y dyfodol yn wahanol oherwydd yn 2022 roeddem yn dal i fod yn Covid, ac efallai y byddai'r hyfforddiant hwn yn cael ei ddatblygu'n wahanol yn y dyfodol, gan gynnwys pa bynciau a fyddai'n cael eu hystyried yn orfodol a sut y byddent yn cael eu darparu.

Ar ôl ystyried y cyfeiriad a'r adroddiad,

PENDERFYNWYD – BOD yr adroddiad yn cael ei gyfeirio at y Cabinet gyda'r argymhelliad bod y gweithdy "Offer Craffu Effeithiol" yn cael ei gynnwys fel sesiwn orfodol o fewn Rhaglen Sefydlu Aelodau Etholedig 2027.

Rheswm dros y penderfyniad

Er mwyn i'r Cabinet ystyried cynnwys y gweithdy Offer Craffu Effeithiol fel sesiwn hyfforddi orfodol yn Rhaglen Sefydlu Aelodau Etholedig 2027.

177 AROLWG BLYNYDDOL O EFFAITH CRAFFU: RHIFYN 2024 (CYF) -

Cyflwynodd y Swyddog Gwasanaethau Democrataidd y cyfeiriad o gyfarfod y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Pwyllgorau Craffu a gynhaliwyd ar 28 Mai 2024 a gyfeiriwyd i'w ystyried gan y Pwyllgor. Rhoddodd Atodiadau A a B yr adroddiad ganlyniadau'r arolwg a chamau gweithredu arfaethedig i'r ymatebion gydag Atodiad C yn cyfeirio at gamau gweithredu o'r arolwg blaenorol a gwblhawyd gyda rhai camau gweithredu yn cael eu nodi fel gwaith parhaus gyda'r Gwasanaethau Democrataidd.

Mynegodd yr Aelodau eu siom gyda'r nifer cyfyngedig o Aelodau a oedd wedi ymgysylltu â'r arolwg. Barn y Cynghorydd Thomas oedd ei bod yn bwysig i'r Aelodau gymryd rhan yn y broses. Dywedodd y swyddog ymhellach fod yr adroddiad wedi'i argymhell i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd gan y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Pwyllgorau Craffu gyda'r bwriad hefyd y gallai hyrwyddo ymwybyddiaeth bellach a chynyddu nifer y bobl yn cwblhau'r arolwg yn y dyfodol.

Dywedodd y Cynghorydd Carroll fod y cyfrifoldeb dros ymateb i gwestiynau yng nghraffu, yn ei farn ef, yn cael ei arwain yn aml gan swyddogion yn hytrach nag Aelodau Cabinet gwleidyddol gyfrifol, ac awgrymodd y gellid gwneud hyn yn wahanol. Nododd y Cadeirydd y drafodaeth ynghylch hyn o fewn y camau gweithredu arfaethedig o ganlyniad i'r arolwg, a dywedodd y byddai'n ddiddorol clywed canlyniad hyn i wella fformat y Pwyllgorau Craffu.

O ystyried y ffaith y byddai'r canfyddiadau'n cael eu datblygu a'u monitro gan Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion y Pwyllgorau Sgriwtini, y Pwyllgor wedyn.

PENDERFYNWYD – Nodi'r adroddiad.

Rheswm dros y penderfyniad

Gyda golwg ar gynnwys y cyfeiriad, yr adroddiad a'r atodiadau.

178 ADRODDIAD BLYNYDDOL Y PENNAETH GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD (BDDGD) –

Rhoddodd adroddiad Pennaeth Dros Dro'r Gwasanaethau Democrataidd i'r Pwyllgor grynodedeb o'r ystod eang o ddyletswyddau a gyflawnwyd yn y gwasanaeth drwy gydol y flwyddyn, y datblygiadau parhaus a'r cynlluniau ar gyfer y dyfodol.

Wrth gyflwyno'r adroddiad cyfeiriodd y swyddog hefyd at ei phenodiad yn Bennaeth Dros Dro yn absenoldeb presennol Rheolwr Gweithredol a Phennaeth y Gwasanaethau Democrataidd, Jeff Rees, a oedd hefyd wedi rhoi gwybod i'r Cyngor o'r blaen y byddai'n ymddeol ym mis Medi 2024.

Roedd y Cadeirydd, gyda chefnogaeth y Pwyllgor, yn dymuno achub ar y cyfle i ddiolch i Jeff am ei ddegawdau o waith o fewn y Cyngor a dymuno'n dda iddo yn ei ymddeoliad.

Diolchodd y Cynghorydd Thomas, wrth adleisio sylwadau'r Cadeirydd, i'r Pennaeth Dros Dro a'i thîm yn y Gwasanaethau Democrataidd am eu cefnogaeth heb ei hail i'r Aelodau.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, aeth y Pwyllgor wedyn

PENDERFYNWYD –

(1) Nodi'r adroddiad.

(2) Estyn gwerthfawrogiad y Pwyllgor am ei waith dros y blynyddoedd a dymuniadau gorau ar gyfer y dyfodol i Jeff Rees ar ei ymddeoliad.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Ystyried cynnwys yr adroddiad a'r sylwadau a wnaed yn y cyfarfod.